

NỘI DUNG DẠY HỌC MÔN SINH HỌC 7

Hướng dẫn HS tự học ở nhà

Bước 1: HS đọc nội dung chủ đề” Động vật có xương sống: lớp bò sát, lớp chim”

Bước 2: HS viết phần kiến thức và trả lời các câu hỏi trong phần bài tập vào tập Sinh học.

I. Kiến thức

CHỦ ĐỀ: ĐỘNG VẬT CÓ XƯƠNG SỐNG: LỚP BÒ SÁT VÀ LỚP CHIM

LỚP BÒ SÁT

1. Đa dạng của lớp Bò sát

Bò sát được chia làm 4 bộ

Tên bộ	Đại diện
Bộ Đầu mỏ	Nhông Tân Tây Lan
Bộ Có vảy	Thằn lằn bóng đuôi dài, rắn ráo,..
Bộ Cá sấu	Cá sấu
Bộ Rùa	Rùa núi vàng, ba ba

2. Nguyên nhân diệt vong của Bò sát khổng lồ (khủng long)

- Sự cạnh tranh của chim và thú có kích thước nhỏ hơn và có sức sống cao hơn bò sát
- Nhiều loài thú gặm nhấm phá hủy trứng khủng long
- Khí hậu Trái Đất đang nóng bỗng nhiên trở lạnh đột ngột
- Núi lửa, thiên tai che phủ bầu trời trong nhiều năm ảnh hưởng tới quang hợp của thực vật, làm mất nguồn thức ăn của khủng long.
- Thiên thạch va vào Trái Đất làm mất chỗ trú rét của bò sát lớn

3. Đặc điểm chung của Bò sát.

* Bò sát là động vật có xương sống thích nghi hoàn toàn với đời sống ở cạn:

- Da khô, có vảy sừng, cổ dài, màng nhĩ nằm trong hốc tai.
- Chi yếu có vuốt sắc.
- Phổi có nhiều vách ngăn. Tim có vách hụt, máu pha đi nuôi cơ thể.
- Có cơ quan giao phối, thụ tinh trong. Trứng có vỏ bao bọc, giàu noãn hoàng.
- Là động vật biến nhiệt.

4. Vai trò của Bò sát

***Lợi ích**

- Có ích cho nông nghiệp: diệt sâu bọ, diệt chuột,...
- Có giá trị thực phẩm: Ba ba, rùa,...
- Sản phẩm mỹ nghệ: vảy đồi mồi, da cá sấu,...
- Làm dược phẩm: Rượu rắn, mật rắn, nọc rắn, yếm rùa,...

*** Tác hại**

- Gây độc cho người: rắn...

LỚP CHIM

1. Những đặc điểm cấu tạo ngoài của chim bồ câu

- Thân hình thoi → giảm sức cản không khí khi bay.
- Chi trước biến thành cánh → quạt gió (động lực của sự bay), cản không khí khi hạ cánh.
- Chi sau có 3 ngón trước, 1 ngón sau → giúp chim bám chặt vào cành cây và giữ thăng bằng khi hạ cánh.
- Lông ống có các sợi lông làm thành phiến mỏng → làm tăng diện tích cánh khi bay
- Lông tơ có các sợi lông mảnh làm thành chùm lông xoắn → giữ nhiệt, làm cơ thể nhẹ.
- Mỏ sừng bao lấy hàm không có răng → làm đầu chim nhẹ.
- Cổ dài khớp đầu với thân → phát huy tác dụng của các giác quan, bắt mồi, rỉa lông.

2. Đặc điểm sinh sản của chim bồ câu.

- Chim bồ câu trống có cơ quan giao phối tạm thời, thụ tinh trong.
- Đẻ 2 trứng có vỏ đá vôi/lúa, trứng được cả chim trống và mái thay nhau ấp cho đến khi nở
- Chim non yếu, được nuôi bằng sữa diều của chim bố mẹ.

3. Kiểu bay vỗ cánh và kiểu bay lượn của chim.

Kiểu bay vỗ cánh	Kiểu bay lượn
- Đập cánh liên tục.	- Cánh đập chậm rãi và không liên tục; cánh giang rộng mà không đập.

- Sự bay chủ yếu dựa vào sự vỗ cánh.	- Sự bay chủ yếu dựa vào sự nâng đỡ của không khí và sự thay đổi của luồng gió.
--------------------------------------	---

4. Đa dạng của lớp Chim

Lớp Chim được chia làm 3 nhóm

Tên nhóm	Đại diện
Nhóm Chim chạy	Đà điểu Phi, Đà điểu Mỹ, Đà điểu Úc
Nhóm Chim bơi	Chim cánh cụt
Nhóm Chim bay	Chim bồ câu, chim én, công, gà,

5. Đặc điểm chung của lớp Chim.

Là động vật có xương sống thích nghi với sự bay lượn và với những điều kiện sống khác nhau:

- Mình có lông vũ bao phủ.
- Chi trước biến đổi thành cánh.
- Có mỏ sừng.
- Phổi có mạng ống khí, có túi khí tham gia vào hô hấp.
- Tim 4 ngăn, máu đỏ tươi đi nuôi cơ thể.
- Trứng lớn có vỏ đá vôi, được ấp nhờ thân nhiệt của chim bố mẹ.
- Là động vật hằng nhiệt.

6. Vai trò của lớp Chim.

*** Lợi ích**

- Ăn sâu bọ và động vật gặm nhấm.
- Cung cấp thực phẩm: Chim bồ câu, gà, vịt...
- Làm cảnh: vẹt, yến...
- Làm chăn đệm, đồ trang trí: lông vịt, ngan, ngỗng, lông đà điểu....
- Phục vụ du lịch, săn bắt: vịt trời, ngỗng trời, gà gô...
- Huấn luyện để săn mồi: cốc đế, chim ưng, đại bàng...
- Giúp phát tán cây rừng, thụ phấn cho cây.

*** Tác hại**

- Có hại cho kinh tế nông nghiệp: chim ăn quả, ăn hạt, ăn cá...
- Là động vật trung gian truyền bệnh: dịch cúm gia cầm

B. Bài tập

Câu 1: Tại sao các đại diện: thần lằn bóng đuôi dài, rắn ráo, cá sấu, ba ba, rùa núi vàng được xếp chung vào lớp Bò sát?

Câu 2: Nêu nguyên nhân diệt vong của Bò sát không lồ?

Câu 3: Trình bày những đặc điểm cấu tạo ngoài của chim bồ câu thích nghi với đời sống bay?

Câu 4: Cho 3 đại diện sau: chim bồ câu, chim cánh cụt, đà điểu.

- Cho biết cách di chuyển chủ yếu của mỗi đại diện?
- Tại sao chúng di chuyển khác nhau mà lại được xếp chung vào lớp Chim?
- Nêu vai trò của lớp Chim?

Chúc các em làm bài tốt!!!